

European
Commission

Vzdelávanie a odborná príprava 2020

Hlavné témy

pracovných skupín ET 2020 v rokoch 2016 –2017

Predslov

Najlepšie sa nám darí vtedy, keď sa učíme jeden od druhého. Dosahujeme viac, keď spolupracujeme. Pracovné skupiny, ktoré pomáhajú vykonávať strategický rámec pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020), sú nielen fórom na výmenu najlepších postupov a diskusiu medzi odborníkmi v oblasti vzdelávania v celej Európe, ale prinášajú aj nápady, ktoré priamo prispievajú k európskym vzdelávacím politikám. Jednoducho povedané, ide o inováciu vo vzdelávaní v praxi. Pracovné skupiny ET 2020 prekračujú rámec reflexie a dialógu: formujú politiku, ovplyvňujú zmeny a pomáhajú budovať spravodlivé vzdelávacie systémy v celej Európe, či už išlo o prvé diskusie o nástroji sebareflexie SELFIE, ktorý má školám pomôcť pri zavádzaní digitálnych technológií, alebo o široký rozsah

pôsobnosti európskeho vzdelávacieho priestoru a jeho záväzok poskytovať vysokokvalitné a inkluzívne vzdelávanie pre všetkých.

V priebehu rokov 2016 – 2017 sa pracovné skupiny zaoberali širokou škálou odborných poznatkov v oblasti vzdelávania, množstvom rozmanitých tém a vyprodukovali množstvo výstupov. Šesť pracovných skupín pozostávajúcich z viac ako 400 odborníkov z 28 členských štátov EÚ a iných zúčastnených krajín, zainteresovaných strán a medzinárodných organizácií sa stretlo s cieľom poukázať na príležitosti a výzvy, ktorým čelia vzdelávacie systémy, pedagógovia a študenti.

Súčasný pracovný cyklus (júl 2018 – jún 2020) je posledným cyklom rámca pre európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave (ET 2020). Keď sa pozeráme do budúcnosti, často je prínosné poohliadnuť sa späť. Tematické zameranie pracovných skupín sa vyvinulo tak, aby lepšie odrážalo dnešné spoločenské výzvy, ako je digitálna transformácia, polarizácia politiky a silnejúci extrémizmus a rastúci význam celoživotného vzdelávania.

Inšpirujte sa aktivitami a osvedčenými postupmi, o ktorých sa diskutovalo v rokoch 2016 – 2017, a verím, že v nasledujúcich rokoch sa budete naďalej živo zaujímať o pracovné skupiny ET 2020.

Tibor Navracsics

Európsky komisár pre vzdelávanie, kultúru, mládež a šport

január 2019

Obsah

PRACOVNÁ SKUPINA PRE ŠKOLY	5
PRACOVNÁ SKUPINA PRE MODERNIZÁCIU VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA	9
PRACOVNÁ SKUPINA PRE ODBORNÉ VZDELÁVANIE A PRÍPRAVU (OVP) UČITELIA A ŠKOLITELIA V KONTEXTE UČENIA SA NA PRACOVISKU/UČŇOVSKÉJ PRÍPRAVY.....	11
PRACOVNÁ SKUPINA PRE VZDELÁVANIE DOSPELÝCH	13
PRACOVNÁ SKUPINA PRE DIGITÁLNE ZRUČNOSTI A KOMPETENCIE.....	16
PRACOVNÁ SKUPINA O PODPORE OBČIANSTVA A SPOLOČNÝCH HODNÔT SLOBODY, TOLERANCIE A NEDISKRIMINÁCIE	19

Hlavné témy prezentované v tomto dokumente spísala Komisia v spolupráci s členmi pracovných skupín. Tieto odkazy nevyhnutne nevyjadrujú stanoviská Komisie ani členských štátov. Ich účelom je zhrnúť hlavné závery neformálnej práce skupín. Tento dokument poskytuje ďalšie informácie o týchto výstupoch. Je určený tvorcom politik a osobám, ktoré majú záujem o európsku spoluprácu vo vzdelávaní a odbornej príprave.

Viac informácií o výstupoch pracovných skupín možno nájsť na internetovej stránke:

http://ec.europa.eu/education/policies/european-policy-cooperation/et2020-working-groups_sk

Pracovné skupiny ET 2020, ktoré zahŕňajú viac ako 400 odborníkov zo štátnej správy členských štátov a iných zainteresovaných strán, sú jedným z hlavných nástrojov strategického rámca európskej spolupráce vo vzdelávaní a odbornej príprave (**ET 2020**). Prostredníctvom **vzájomného učenia sa a identifikácie osvedčených postupov** poskytujú **Európskej komisii poradenstvo a odborné znalosti** pri príprave legislatívnych návrhov a politických iniciatív a podporujú členské štáty pri riešení kľúčových výziev spojených s ich systémami vzdelávania a odbornej prípravy a spoločných priorit dohodnutých na európskej úrovni. V rokoch 2016 až 2017 sa stretávalo **šesť pracovných skupín ET 2020**.

Pracovná skupina pre školy sa zaoberala širšou témou škôl ako vzdelávacích organizácií, ktoré sú súčasťou integrovaného vzdelávacieho systému. Pracovná skupina predložila nový balík usmerňujúcich zásad a súčasných príkladov politík zameraných na schopnosť vykonať udržateľné systémové zmeny, najmä v oblastiach zabezpečenia kvality, kontinuity a prechodov vo vývoji študentov, učiteľov a vedúcich pracovníkov škôl a sietí v školskom vzdelávaní.

Pracovná skupina pre modernizáciu vysokoškolského vzdelávania nadviazala na priority stanovené v „programe modernizácie“ z roku 2011¹ a v „novom programe pre vysokoškolské vzdelávanie“ z roku 2017.² Veľká časť práce bola zameraná na rovnosť, kvalitu a relevantnosť výučby a učenia, regionálny rozvoj a inováciu, financovanie, riadenie a kultúru kvality. Dva výstupy pracovnej skupiny zahŕňajú online „Kompendium politík vysokoškolského vzdelávania“ a politické závery z aktivít partnerského učenia.

Pracovná skupina pre odborné vzdelávanie a prípravu vypracovala dvanásť politických ukazovateľov, ktoré sa týkajú štyroch tém: i) stanovenie úloh a povinností učiteľov a školiteľov v systémoch OVP; ii) posilnenie profesijného rozvoja učiteľov a školiteľov; iii) vybavenie učiteľov a školiteľov pre kľúčové výzvy a iv) posilnenie spolupráce na podporu práce učiteľov a školiteľov.

Na propagáciu svojej práce pracovná skupina vytvorila aj animované video a infografiku.

Pracovná skupina pre vzdelávanie dospelých, ktorej práca je založená na aktivitách partnerského učenia, vypracovala kľúčové posolstvá a politické odporúčania s cieľom zvýšiť základné a stredné zručnosti dospelých. Pracovná skupina takisto vypracovala register vnútroštátnych politík v oblasti vzdelávania dospelých na pracovisku, v ktorom sa zhromažďujú porovnateľné informácie na úrovni krajiny a identifikujú sa zaujímavé politické prístupy špecifické pre jednotlivé krajiny.

Pracovná skupina pre digitálne zručnosti a kompetencie venovala veľkú časť svojej práce digitálnej pedagogike, holistickému prístupu k digitalizácii vo vzdelávaní a odbornej príprave učiteľov v oblasti digitálneho vzdelávania a digitálnej kompetencii učiteľov. Jej aktivity takisto prispeli k prebiehajúcej práci, pokiaľ ide o nástroj SELFIE, akčný plán digitálneho vzdelávania a konferenciu „Vzdelávanie pre tvorbu: od digitálnych spotrebiteľov po digitálnych tvorcov“, ktorú zorganizovalo bulharské

¹ Modernizácia vysokoškolského vzdelávania v EÚ – KOM(2011) 567.

² Oznámenie Komisie o novom programe EÚ pre vysokoškolské vzdelávanie, COM(2017) 247.

predsedníctvo Rady Európskej únie.

Pracovná skupina na podporu občianstva a spoločných hodnôt slobody, tolerancie a nediskriminácie prostredníctvom vzdelávania sa zamerala na štyri témy Parížskej deklarácie z roku 2015 (t. j. kritické myslenie a mediálna gramotnosť, sociálne a občianske kompetencie, vzdelávanie znevýhodnených študentov a medzikultúrny dialóg). Prispela k vytvoreniu online kompendia osvedčených postupov vo vzdelávaní a odbornej príprave a prvkov pre rámec politik a jej odborné znalosti boli priamym podkladom pre odporúčanie Rady o presadzovaní spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby z roku 2018.

PRACOVNÁ SKUPINA PRE ŠKOLY

Cieľom tejto pracovnej skupiny je pomáhať krajinám pri zlepšovaní školského vzdelávania podporou rozvoja politik partnerským učením a výmenou osvedčených postupov.

Pracovná skupina sa zaoberá týmito kľúčovými témami:

- **riadenie školského vzdelávania** a spôsob, akým môžu systémy riešiť vážne výzvy v oblasti kvality a spravodlivosti s cieľom dosahovať lepšie vzdelávacie výsledky všetkých mladých ľudí,
- podpora vnímania **škôl ako vzdelávacích organizácií v rámci školského vzdelávania ako integrovaného vzdelávacieho systému**, ktorý je založený na presvedčení, že tvorcovia politik a iné zainteresované strany dokážu lepšie spolupracovať na spoločných cieľoch a dosahovať pozitívnu zmenu na základe dôkazov, reflexie, spoločnej praxe a zabezpečenia výstupov pre reformu politiky.

Hlavné výstupy tejto pracovnej skupiny sú:

- nový balík usmerňujúcich zásad a súčasných príkladov politik zameraných na schopnosť vykonať udržateľné systémové zmeny, najmä v oblasti: **zabezpečenia kvality, kontinuity a prechodov vo vývoji študentov, učiteľov a vedúcich pracovníkov škôl a sietí** v školskom vzdelávaní.

Podrobnejšie informácie

Podpora vyššej kvality prostredníctvom udržateľných inovácií a začlenenia

V roku 2017 európski ministri školstva zdôraznili potrebu moderných prístupov k výučbe, učeniu a k riadeniu školských vzdelávacích systémov s cieľom pomôcť školám reagovať na meniace sa vzdelávacie požiadavky študentov, spoločnosti a trhu práce. Pracovná skupina ET 2020 pre školy (2016 – 2018) dostala mandát na rozvíjanie nápadov a výmenu politik a postupov, ktoré členským štátom EÚ pomáhajú riešiť výzvy v školskom vzdelávaní podporou vyššej kvality prostredníctvom udržateľných inovácií a začlenenia.

Cieľom pracovnej skupiny je podporiť členské štáty pri zvyšovaní kapacity školského vzdelávania na dosiahnutie systematickej a udržateľnej zmeny. Stanovuje víziu školských vzdelávacích systémov, ktoré môžu pomôcť definovať spoločné hodnoty v rámci európskeho vzdelávacieho priestoru. Proces partnerského učenia, ktorý bol základom tejto práce, je relevantný pre všetky krajiny a je adaptovateľný pre všetky vzdelávacie systémy pri zohľadnení ich rozmanitosti a zložitosti.

Práca sa zamerala na štyri kľúčové oblasti riadenia (tak, ako sú opísané v tematických správach na nasledujúcej strane), v ktorých sa stanovujú hlavné zásady pre tvorbu politiky v kontexte aktuálneho výskumu a meniaceho sa prostredia školského

vzdelávania. Tieto oblasti sú ilustrované konkrétnymi príkladmi z jednotlivých krajín s cieľom kriticky uvažovať o tom, ako sa rôzne prístupy uplatňujú v praxi a aké sú ich výsledky.

Hlavné myšlienky sú zhrnuté v záverečnej správe s názvom **Európske myšlienky pre lepšie vzdelávanie: riadenie školských vzdelávacích systémov**. V správe sa opisuje široký prístup k riadeniu, o ktorý by sa mali usilovať školské vzdelávacie systémy. Zároveň obsahuje reflexiu o vnímaní *škôl ako vzdelávacích organizácií* v rámci *školského vzdelávania ako integrovaného vzdelávacieho systému*. V nasledujúcich bodoch sa opisuje toto chápanie riadenia a jeho výziev a príležitostí, ktoré by tvorcovia politiky mali zvážiť.

Hlavné odkazy pre politiku

- **jasná vízia kvality** vzdelávania so **spoločnými hodnotami** týkajúcimi sa rozvoja škôl, učiteľov a študentov;
- rozhodovanie zamerané na študenta s cieľom vytvoriť **zmysluplné vzdelávacie skúsenosti** a **prostredia**, ktoré prispievajú k celostnému rozvoju dieťaťa;
- **kolaboratívne** rozhodovacie procesy, ktoré zahŕňajú dôveru a podporujú dialóg celého súboru zainteresovaných strán na všetkých úrovniach systému a posilňujú **pocit vlastníctva a zodpovednosti**;
- rozvoj škôl ako **vzdelávacích organizácií**, ktoré podporujú účinné rozhodovanie a stávajú sa kontextom procesu skúmania a **neustáleho rozvoja** na miestnej úrovni;
- politiky, v ktorých sa podporujú **vysokokvalifikované a dôveryhodné odborné komunity**, učitelia a vedúci pracovníci škôl sa uznávajú ako kľúčoví agenti zmeny, podporuje sa spoločné vedenie, spolupráca a inovácie a investuje sa do budovania kapacít, ktoré motivujú k ďalšiemu rozvoju s cieľom zabezpečiť **vysokokvalitnú výučbu a učenie**;
- vytváranie a používanie rozličných **druhov údajov** v rôznych častiach systému, ktoré môžu pomôcť lepšie identifikovať silné stránky a oblasti, v ktorých je potrebné zlepšenie;
- tvorba **dobře načasovaných** politík, čo znamená, že priamo reagujú na meniace sa potreby v rámci celého systému, majú ciele vykonávacie procesy s primeraným trvaním a sú súdržné s inými, aktuálnymi politikami v záujme trvalej a novej zmeny.

V záverečnej správe sa takisto spájajú štyri správy o týchto témach:

1. **zabezpečenie kvality rozvoja škôl**: spôsoby zlepšenia vzájomného pôsobenia medzi mechanizmami (t. j. nástrojmi a procesmi), ktoré sú pre školy externé aj interné;

2. **kontinuita a prechody vo vývoji študentov**: spôsoby zabezpečenia vzdelávacích ciest sú dostatočne flexibilné, rovnako ako podmienky na poskytnutie vhodného usmernenia a podpory;

3. **učitelia a vedúci pracovníci škôl ako vzdelávacích organizácií**: politiky, ktoré podporujú a uľahčujú spoluprácu učiteľov, autonómiu a rozdelené vedenie v odborných vzdelávacích komunitách;

4. siete vzdelávania a rozvoja v systémoch školského vzdelávania: hlbšie pochopenie účelu a charakteru sietí pre inováciu a vykonávanie a účasť zainteresovaných strán na viacerých úrovniach.

Ak sa chcete dozvedieť viac

Kompletný balík výstupov vrátane krátkeho videa je k dispozícii na adrese –

<https://www.schooleducationgateway.eu/en/pub/resources/governance-of-school-edu.htm>

PRACOVNÁ SKUPINA PRE MODERNIZÁCIU VYSOKOŠKOLSKÉHO VZDELÁVANIA

Cieľom tejto pracovnej skupiny je nadviazať na priority stanovené v „[programe modernizácie](#)“ z roku 2011³ a v „[novom programe pre vysokoškolské vzdelávanie z roku 2017](#)“ a preskúmať tieto priority.⁴ Témy, ktorými sa pracovná skupina zaoberá, sú v súlade s jej pôvodným mandátom. Oznámenie o novom programe EÚ pre vysokoškolské vzdelávanie a [odporúčanie Rady týkajúce sa sledovania uplatnenia absolventov](#)⁵ odrážajú výsledky činností pracovnej skupiny a jej predchodcov od roku 2012.

Pracovná skupina sa zaoberá týmito kľúčovými témami:

- rovnosť, kvalita a relevantnosť výučby a vzdelávania
- regionálny rozvoj a inovácie
- financovanie, riadenie a kultúra kvality

Hlavné výstupy tejto pracovnej skupiny sú:

- online „Kompendium politík vysokoškolského vzdelávania“, v ktorom sa poukazuje na pokrok vo vnútroštátnych systémoch vysokoškolského vzdelávania
- závery z aktivít partnerského učenia

Podrobnejšie informácie

Rovnosť, kvalita a relevantnosť výučby a vzdelávania

V kontexte rýchlych zmien v spoločnosti a vo svete práce sa pracovná skupina zamerala na rovnosť, kvalitu a relevantnosť vysokoškolského vzdelávania vrátane štúdia, výučby a súborov zručností, ktoré študenti potrebujú. Na základe predchádzajúcej práce týkajúcej sa prístupu k vzdelávaniu a ukončenia vzdelávania pracovná skupina preskúmala rôzne aspekty výučby a vzdelávania.

Pracovná skupina zdôraznila, že systémy vysokoškolského vzdelávania sa musia prispôbiť novým skutočnostiam a musia povzbudiť krajiny a ich inštitúcie vysokoškolského vzdelávania, aby pripravovali ľudí na zmenu trhov práce a aktívne občianstvo v rozmanitejších, mobilných, digitálnych a globálnych spoločnostiach, v ktorých sa najviac vyžadujú absolventi so „zručnosťami v tvare písmena T“, teda hĺbkovými znalosťami z odboru a prierezovými zručnosťami.

Hlavné odkazy pre politiku

– Systémy vysokoškolského vzdelávania musia zabezpečiť, aby medzi študentmi, ktorí začínajú vysokoškolské vzdelávanie, sú v procese vysokoškolského vzdelávania a ktorí ho ukončujú, boli zastúpené rozmanité sociálne skupiny populácie vrátane migrantov, ktorí

³ Modernizácia vysokoškolského vzdelávania v EÚ – KOM(2011) 567.

⁴ Oznámenie Komisie o novom programe EÚ pre vysokoškolské vzdelávanie, COM(2017) 247.

⁵ Odporúčanie Rady týkajúce sa sledovania uplatnenia absolventov – COM(2017) 249.

práve prišli. To poukazuje na potrebu spolupráce v rámci vzdelávacieho systému, ako aj s externými zainteresovanými stranami.

– Prijímacie politiky musia poskytovať príležitosti študentom z rôznych prostredí. Orgány môžu inštitúciám vysokoškolského vzdelávania pomôcť začleňovať spravodlivosť prístupu (cesty, alternatívne prístupové cesty a miestne partnerstvá) prostredníctvom vypracovania stratégií, stimulov, monitorovania pokroku a posúdenia vplyvov.

– Akademická, sociálna a finančná podpora spolu s monitorovaním pokroku študentov a včasnou podpornou intervenciou sú kľúčom k zlepšeniu miery ukončenia vysokoškolského vzdelávania.

– Úspešné stratégie sa zameriavajú na vzdelávanie zamerané na študenta a na zlepšenie skúsenosti študentov so vzdelávaním, ako aj výsledkov vzdelávania prostredníctvom prepojenia vysokoškolského vzdelávania s okolitým svetom, a na prípravu aktívnych občanov.

– Kľúčovým spôsobom na zlepšenie vzdelávania a výučby je umožniť učiteľom rozvíjať svoje pedagogické schopnosti počas celej kariéry a zlepšiť vzájomné postavenie výskumu a výučby. Ocenenie a odmeňovanie kvalitnej výučby si vyžadujú reformu pracovného zaťaženia a pridelenia času, systémov odmeňovania a formálneho uznania dôležitosti vyučovania.

Regionálny rozvoj a inovácie

V súvislosti s rastúcimi očakávaniami, aby inštitúcie vysokoškolského vzdelávania viedli sociálno-ekonomický rozvoj a preukázali svoju celkovú hodnotu, prínos a príspevok pre hospodárstvo a spoločnosť, pracovná skupina preskúmala, ako inštitúcie môžu plniť svoju úlohu v oblasti rozvoja a inovácií na rôznych úrovniach a rôznymi spôsobmi v závislosti od miestneho alebo vnútroštátneho kontextu, politického rámca a inštitucionálnej kapacity a vedenia. Využívaním inteligentnej špecializácie a iných relevantných stratégií a zdrojov financovania môžu orgány povzbudiť inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a zainteresované strany, aby identifikovali a spoločne riešili priority zosúladením regionálneho rozvoja a inovácií s poskytovaním vzdelávania s cieľom riešiť potreby a príležitosti vo svojich regiónoch.

Hlavné odkazy pre politiku

– Na zabezpečenie globálnej konkurencieschopnosti inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a ich regiónov je potrebné podporovať miestnu a regionálnu inováciu prostredníctvom spolupráce medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania, verejnými orgánmi, miestnymi podnikmi a občianskou spoločnosťou.

– Orgány môžu posilniť dlhodobý záväzok a zodpovednosť inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v regionálnej účasti tým, že podporia príspevok týchto inštitúcií k navrhovaniu a vykonávaniu regionálnych a mestských stratégií s využitím rôznych nástrojov, ako sú dohody o očakávaných výsledkoch.

– Pri systematickom prístupe môže vytvorenie zastrešujúcej vízie a stratégie pre úlohu inštitúcií vysokoškolského vzdelávania v regionálnom rozvoji a inováciách zabezpečiť súlad medzi jednotlivými sektormi vnútroštátnej vlády (vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie, priemysel, regionálny rozvoj) prostredníctvom koordinácie priorít, zdrojov a stratégií regionálneho rozvoja a inovácií.

– Mobilita medzi inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a zamestnávateľmi (verejnými, súkromnými, občianskou spoločnosťou) je účinným nástrojom na výmenu vedomostí a inovácií s priemyslom a inými organizáciami a môže zahŕňať ľudí na všetkých úrovniach. Priemyselné združenia a obchodné komory môžu pomôcť formulovať potreby malých a stredných podnikov, ktoré dominujú väčšine regionálnych ekonomík.

– Využitie mesta/regiónu ako laboratória pre zapojenie študentov a učenie sa na pracovisku môže pomôcť rozvíjať občianstvo a ďalšie zručnosti 21. storočia, integrovať študentov do miestnej komunity, riešiť autentické problémy komunity a pomôcť inštitúcii identifikovať a oceniť zapojenie študentov do komunity.

Udržateľné investície do vysokoškolského vzdelávania a riadenia a kultúra kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní

V súlade s novou agendou EÚ pre vysokoškolské vzdelávanie pracovná skupina preskúmala pokrok v kultúre kvality vo vysokoškolskom vzdelávaní a zistila, že je potrebné odstrániť štyri medzery: medzera a nesúlad medzi ponukou zručností a dopytom po zručnostiach, medzery v príležitostiach v oblasti prístupu k vysokoškolskému vzdelávaniu a k jeho ukončeniu, medzery v oblasti inovácií a rozvoja medzi regiónmi a medzery vo financovaní a riadení inštitúcií vysokoškolského vzdelávania. Pracovná skupina dospela k záveru, že orgány a inštitúcie vysokoškolského vzdelávania musia zlepšiť kultúru kvality nad rámec formalizovaných opatrení na zabezpečenie kvality a posúdiť účinnosť politík na vnútroštátnej a inštitucionálnej úrovni vrátane stimulov, financovania, regulácie a iných politík.

Hlavné odkazy pre politiku

– Hoci je zlepšovanie kvality a kultúra kvality zodpovednosťou vysokoškolských inštitúcií a vysokoškolskej obce, orgány môžu zlepšiť kultúru kvality prostredníctvom nástrojov, ako sú dohody o očakávaných výsledkoch a financovanie založené na výkonnosti. Zjednodušené a dobre navrhnuté opatrenia na zabezpečenie kvality môžu zohrávať úlohu v reformách vysokoškolského vzdelávania ako dôležité stimulujúce faktory spolu s financovaním a riadením.

– Orgány môžu nabádať inštitúcie, aby prijali strategický prístup ku kultúre kvality prostredníctvom podpory vnútroštátneho fóra pre trvalý dialóg medzi vládou, inštitúciami vysokoškolského vzdelávania a zainteresovanými stranami.

– Inštitúcie zo svojej skúsenosti poukazujú na potrebu dosiahnuť rovnováhu medzi zodpovednosťou a inštitucionálnou autonómiou, a to udrжанím povinností podávania správ na nevyhnutnom minime a využitím systémov podávania správ, ktoré zohľadňujú vyvíjajúce sa potreby inštitúcií, vyhýbajú sa monitorovaniu založenému výhradne na retrospektívnych ukazovateľoch a merajú skôr predchádzajúcu výkonnosť, a nie potenciál inštitúcie.

Ak sa chcete dozvedieť viac

[Nová oblasť vysokoškolského vzdelávania](#)

[Odporúčanie Rady týkajúce sa sledovania uplatnenia absolventov](#)

PRACOVNÁ SKUPINA PRE ODBORNÉ VZDELÁVANIE A PRÍPRAVU (OVP) UČITELIA A ŠKOLITELIA V KONTEXTE UČENIA SA NA PRACOVISKU/UČŇOVskej PRÍPRAVY

Cieľom tejto pracovnej skupiny je poskytnúť politické usmernenia, ktoré tvorcom politik a zainteresovaným stranám pomôžu navrhnuť politiky a postupy, ktoré učiteľom a školiteľom umožnia využiť svoj plný potenciál a prispieť k zlepšeniu učňovskej prípravy a učenia sa na pracovisku.

Pracovná skupina sa zaoberá týmito kľúčovými témami:

- stanovenie úloh a povinností učiteľov a školiteľov v systémoch OVP
- posilnenie profesijného rozvoja učiteľov a školiteľov
- príprava učiteľov a školiteľov na kľúčové výzvy
- posilnenie spolupráce na podporu práce učiteľov a školiteľov

Hlavné výstupy tejto pracovnej skupiny sú:

- online dokument, v ktorom sa prezentuje dvanásť politických ukazovateľov zoskupených do štyroch skupín. Zameriavajú sa na podporu učiteľov a školiteľov v oblasti vzdelávania sa na pracovisku (tlačená a elektronická verzia)
- animované video propagujúce činnosť pracovnej skupiny pre OVP
- infografika preložená do všetkých jazykov (tlačená a elektronická verzia)

Podrobnejšie informácie

Učenie sa na pracovisku a ďalší profesijný rozvoj

Kontext týkajúci sa významu učenia sa na pracovisku a ďalšieho profesijného rozvoja európske ministerstvá školstva schválili v „Záveroch z Rigy“ o odbornom vzdelávaní a príprave z roku 2015. Závery zahŕňajú aj „strednodobé výstupy“ (na obdobie rokov 2015 – 2020), pričom dva z nich sú obzvlášť dôležité pre zameranie tejto pracovnej skupiny.

„S cieľom rozvíjať vysokokvalitné odborné zručnosti a kvalifikáciu relevantné pre trh práce a založené na prístupe vzdelávacích výstupov:

1. podporovať učenie sa prácou vo všetkých jeho formách s osobitnou pozornosťou venovanou učňovskému vzdelávaniu, a to zapojením sociálnych partnerov, podnikov, obchodných komôr a poskytovateľov odborného vzdelávania a prípravy (OVP), ako aj stimuláciou inovácie a podnikania.

Na podporu úspešného vykonávania reforiem a na zvýšenie celkovej kvality a účinnosti OVP:

2. zaviesť systematické prístupy a príležitosti pre úvodný a ďalší profesijný rozvoj učiteľov, školiteľov a inštruktorov OVP v školách a na pracoviskách,

Celkovým cieľom je zabezpečiť, aby títo učelia a školitelia mohli študentov vybaviť zručnosťami a postojmi potrebnými na nájdenie zamestnania v súlade s modernizačným úsilím zahrnutým do nového programu v oblasti zručností pre Európu.

Výstupný dokument pracovnej skupiny za roky 2016 –2018 vychádza z práce predchádzajúcej pracovnej skupiny pre odborné vzdelávanie a prípravu ET 2020 (2014 – 2016), v rámci ktorej sa stanovilo 20 hlavných zásad vysokovýkonnej učňovskej prípravy

a učenia sa na pracovisku. Skupina prijala tieto hlavné zásady a preskúmala ich z pohľadu učiteľov a školiteľov.

Hlavné odkazy pre politiku

- **Stanovenie úloh a povinností** učiteľov a školiteľov v systémoch OVP a potreba jasného rozdelenia úloh učiteľov a školiteľov a začlenenia týchto úloh do regulačných rámcov.
- **Posilnenie profesijného rozvoja** učiteľov a školiteľov a poukázanie na význam vytvárania stimulov na zabezpečenie investícií do ich profesijného rozvoja s prihliadnutím na rozdielne potreby v rámci týchto úloh.
- **Vybavenie učiteľov a školiteľov nástrojmi** pre kľúčové výzvy a úvahy o tom, ako im pomôcť plniť viacnásobné úlohy, ktoré presahujú rámec výučby a odbornej prípravy (t. j. vo vzťahu k učebným osnovám, hodnoteniu výsledkov vzdelávania, inováciám, digitalizácii, podpore znevýhodnených študentov a nasmerovaniu učňov na ďalšie príležitosti).
- **Posilnenie spolupráce** na podporu práce učiteľov a školiteľov, ktorá by mala odrážať skutočnosť, že spolupráca prebieha na všetkých úrovniach v rámci systémov OVP prostredníctvom využitia dostupných odborných znalostí a zdrojov.

Ak sa chcete dozvedieť viac

[Na učiteľoch a školiteľoch záleží. Ako ich podporiť vo vysoko výkonnej učňovskej príprave a učení sa na pracovisku.](#)

PRACOVNÁ SKUPINA PRE VZDELÁVANIE DOSPELÝCH

Cieľom tejto pracovnej skupiny je vypracovať politické usmernenia týkajúce sa politik vzdelávania dospelých s cieľom podporiť rozvinutejšie a relevantnejšie zručnosti pre všetkých.

Pracovná skupina sa zaoberá týmito kľúčovými témami:

- **Dospelí s nízkou úrovňou základných zručností** – môžu to byť pracovníci, ktorí sú vysokokvalifikovaní vo svojom povolání, ale chýba im pevný základ v oblasti gramotnosti, matematickej gramotnosti a digitálnych zručností, čo obmedzuje ich možnosti zúčastňovať sa na vzdelávaní ponúkanom na pracovisku a inde.
- **Dospelí so strednými zručnosťami** – ide o dospelých, ktorí potrebujú vyššiu kvalifikáciu na uspokojenie meniacich sa pracovných profilov v modernom pracovnom živote, a môžu k nim patriť osoby s nízkou úrovňou digitálnych alebo organizačných schopností, ktoré bránia ich šanciam na postup v zamestnaní a na dosiahnutie vyššieho príjmu.

Hlavné výstupy tejto pracovnej skupiny sú:

- **register vnútroštátnych politik v oblasti vzdelávania dospelých na pracovisku**, v ktorom sa zhromažďujú porovnateľné informácie o vzdelávaní dospelých na pracovisku na úrovni krajiny a identifikujú sa zaujímavé politické prístupy špecifické pre jednotlivé krajiny. Opisuje sa tam politický kontext z hľadiska dostupnosti informácií, politických rámcov, inštitucionálnych rámcov a opisov politik a programov,
- **správy, ktoré sa týkali troch činností partnerského učenia** sa a ktoré boli zamerané na porovnanie a rozlišovanie politik viacerých krajín v oblasti získavania základných zručností (gramotnosť, matematická gramotnosť, digitálne zručnosti) na pracovisku, politiky týkajúce sa získavania stredných zručností dospelými na pracovisku a politiky na zabezpečenie toho, aby učenie sa na pracovisku poskytovalo zručnosti potrebné pre zamestnávateľov a zamestnancov,
- **záverečná správa pracovnej skupiny**, v ktorej boli zozbierané osvedčené postupy politiky z celej Európy s cieľom inšpirovať zainteresované strany, aby plnili svoju úlohu pri podpore učenia sa na pracovisku.

Podrobnejšie informácie

Budúcnosť práce a správne zručnosti

„Keďže druhy zručností potrebných na trhu práce sa rýchlo menia, individuálni pracovníci sa budú musieť zapojiť do celoživotného vzdelávania, ktoré im umožní dosiahnuť naplňajúce a úspešné kariéry.“⁶

V dnešnom rýchlo sa meniacom svete si každá krajina musí byť istá, že jej **pracovná sila má správne zručnosti pre trh práce**; každý zamestnávateľ si musí byť istý, že jeho zamestnanci majú správne zručnosti, aby zostali konkurencieschopní; a každý dospelý si musí aktualizovať a rozširovať svoje zručnosti, čo mu umožní, aby bol naďalej zamestnateľný a plne sa zapájal do spoločnosti.

Vzdelávanie dospelých na pracovisku môže byť významným prínosom, pretože:

1. je prístupným a atraktívnym spôsobom, akým si dospelí môžu udržiavať a aktualizovať znalosti a zručnosti, ktoré potrebujú pre život, v práci i v domácnosti;
2. je efektívnym a účinným spôsobom, akým zamestnávateľia môžu zabezpečovať aktualizované súbory zručností, motivovať svojich zamestnancov a zlepšovať udržanie si zamestnancov, ako aj zvýšiť svoju konkurencieschopnosť;
3. je nákladovo efektívnym a cieľným spôsobom, akým členské štáty môžu zvyšovať svoju produktivitu, zintenzívniť inovácie a modernizáciu, zachovať si svoju úroveň konkurencieschopnosti a zamestnanosti a zvyšovať celkové úrovne zručností;
4. podporuje sociálnu a hospodársku (re-)integráciu zraniteľných skupín, začleňovanie, sociálnu súdržnosť a rovnosť;
5. spĺňa potreby jednotlivcov, zamestnávateľov a spoločnosti, pokiaľ ide o väčšiu prispôbivosť v záujme pripravenosti na budúce potreby zručností a prispieva k znižovaniu očakávaného nedostatku požadovaných zručností;
6. zlepšuje zamestnateľnosť dospelých počas ich celého pracovného života.

Ako podporovať vzdelávanie dospelých na pracovisku?

Pre všetkých dospelých by vzdelávanie na pracovisku mohlo byť **alternatívnym spôsobom na získanie vyššej úrovne zručností alebo nadobudnutie relevantnejších zručností**, aby dokázali lepšie čeliť novým výzvam spojeným s megatrendmi, ako sú napríklad automatizácia, digitalizácia a globalizácia. Dospelí trávia veľkú časť svojho času na pracovisku a pracovisko je preto dôležitým miestom na vzdelávanie; je to miesto, kde si posilňujú nielen pracovné zručnosti, ale aj základné a prierezové zručnosti, ktoré ľuďom prinášajú väčšiu odolnosť, keď musia čeliť zmenám v pracovnom a súkromnom živote.

Neexistuje univerzálne usmernenie na podporu a rozvoj vzdelávania dospelých na pracovisku. Takéto vzdelávanie je predmetom rôznych druhov politik s rôznymi cieľmi. Každý vnútroštátny kontext je iný, pokiaľ ide o to, ako je rozdelená zodpovednosť medzi poskytovateľmi vzdelávania, zamestnávateľmi a zamestnancami, alebo o to, kto financuje vzdelávanie dospelých na pracovisku. Okrem toho majú jednotlivé krajiny rôzne potreby: Potrebujú (neformálne) vzdelávanie zamerané na zvyšovanie úrovne zručností alebo vzdelávanie vedúce k formálnej kvalifikácii? Existujú osobitné cieľové skupiny s osobitnými potrebami, pokiaľ ide o zručnosti? Alebo je potrebné všeobecne dostupné poskytovanie vzdelávania na pracovisku?

---

⁶ Svetové ekonomické fórum, Insight Report: Towards a Reskilling Revolution. A Future of Jobs for All (Híbková správa: smerom k revolúcii v oblasti rekvalifikácie. Budúcnosť pracovných miest pre všetkých), 2018.

Vzhľadom na tieto rozdiely existujú rôzne cesty zvyšovania zručností prostredníctvom učenia, či už prostredníctvom zamestnávateľov, poskytovateľov školení alebo priamo prostredníctvom zamestnancov (študentov) alebo prostredníctvom nepriamych prístupových bodov (napr. sociálnych služieb, poradenských služieb atď.). Každá cesta si vyžaduje jedinečný súbor politických nástrojov, ktoré môžu zahŕňať aj „bič“ (napríklad povinnosti vyplývajúce z právnych predpisov) aj „cukor“ (napríklad subvencie). Ďalšie politické nástroje môžu spočívať v tzv. mäkkých opatreniach, ako sú napríklad komunikačné stratégie a marketing, alebo v direktívnejších osobitných opatreniach, ako sú mechanizmy zabezpečovania kvality na strane poskytovateľov odbornej prípravy. Súbor politík do veľkej miery závisí od vnútroštátneho kontextu, od spôsobu, akým je zodpovednosť rozdelená medzi hlavné zúčastnené strany, a od úlohy vlády v súvislosti s touto oblasťou politiky.

Hlavné odkazy pre politiku

Vzdelávanie dospelých na pracovisku, ktoré reaguje na požiadavky jednotlivcov, zamestnávateľov a spoločnosti, sa musí stať politickou prioritou. Vyžaduje si to:

- pevný dlhodobý záväzok všetkých zúčastnených strán,
- spravodlivé systémy spolufinancovania, ktoré sú udržateľné v dlhodobom horizonte,
- účinnú koordináciu medzi zúčastnenými stranami,
- účinné systémy na prispôsobenie poskytovania zručností meniacim sa potrebám trhu práce ...
- ... a potrebám vzdelávajúcich sa dospelých,
- vhodné mechanizmy zabezpečenia kvality a
- jasné mechanizmy riadenia vrátane pravidelného monitorovania a hodnotenia.

Ak sa chcete dozvedieť viac

[Podpora vzdelávania dospelých na pracovisku – záverečná správa pracovnej skupiny ET 2020 o vzdelávaní dospelých za roky 2016 – 2018](#)

PRACOVNÁ SKUPINA PRE DIGITÁLNE ZRUČNOSTI A KOMPETENCIE

Cieľom tejto pracovnej skupiny je skúmať rozvoj digitálnych zručností a kompetencií na všetkých úrovniach a vo všetkých štádiách výučby so zameraním na potenciál a výzvy pri využívaní digitálnych technológií vo vzdelávaní.

Pracovná skupina sa zaoberá týmito kľúčovými témami:

- Digitálne pedagogiky
- Holistický prístup k digitalizácii vo vzdelávaní
- Učiteľská príprava pre digitálne vzdelávanie a digitálnu kompetenciu učiteľov

Hlavné výstupy tejto pracovnej skupiny sú:

- **Kľúčové správy** vytvorené po každej aktivite partnerskej výučby zameranej na konkrétnu tému
- Prvé diskusie o návrhu nástroja **SELFIE** (nástroj na sebareflexiu pre digitálne spôsobilé školy, ktorého pilotná fáza sa uskutočnila v roku 2017 a ktorý sa má vo všetkých členských štátoch spustiť na jeseň roku 2018)
- Vstupy do **akčného plánu digitálneho vzdelávania**, ktorý Európska komisia spustila v januári 2018
- Pracovná skupina poskytla významný príspevok k **rámcu digitálnych kompetencií pre pedagógov (DigCompEdu)**, v ktorom určila, čo znamená, že pedagógovia sú digitálne kompetentní
- Konferencia „**Vzdelávanie pre tvorbu: od digitálnych spotrebiteľov po digitálnych tvorcov**“ organizovaná bulharským predsedníctvom Rady Európskej únie (ktorá sa konala v apríli 2018 v Sofii) bola inšpirovaná prácou pracovnej skupiny

Podrobnejšie informácie

Podpora využívania digitálnej pedagogiky

V kontexte zvyšujúcej sa digitalizácie a integrácie digitálnych nástrojov do vzdelávania je veľmi dôležité podporovať **digitálnu pedagogiku**, a nie len jednoduché používanie digitálnych nástrojov v triede. Úspešné stratégie idú nad rámec digitálneho vybavenia a **sústredujú sa na zlepšenie vzdelávacích skúseností a výsledkov vzdelávania**. Práve vzdelávacie ciele a priority by mali byť hlavným faktorom pri výbere digitálnych technológií a nástrojov. Úspešné stratégie sú založené najmä na zmysluplnom využívaní digitálnych technológií, ktoré sa považujú za prostriedok inovácie a zlepšenia kvalitného vzdelávania.

Hlavné odkazy pre politiku

- Používanie digitálnych zariadení by malo podporovať **spoločné učenie, partnerské učenie a partnerskú spätnú väzbu a posilniť interpersonálne zručnosti a online sociálne zručnosti**.
- Je potrebné dosiahnuť pokrok **v monitorovaní vplyvu digitalizácie** na skúsenosti študentov alebo výsledky vzdelávania, napríklad prostredníctvom prieskumov medzi študentmi.
- Digitálne posúdenie by sa nemalo považovať len za úsporný a časovo efektívny nástroj na formulovanie a označovanie hodnotenia, ale za spôsob prechodu od osnov zameraných na vedomosti na **osnovy zamerané na kompetencie**. Poskytuje dobrú príležitosť na personalizáciu a flexibilitu hodnotenia a široký priestor na formatívne hodnotenie.
- Účinné digitálne zdroje a elektronické učebnice presahujú rámec tradičných učebníc tým, že umožňujú interaktívne a personalizované učenie, a teda **individualizáciu a diferenciaciu** vyučovania. Otvorené a bezplatné vzdelávacie zdroje umožňujú študentom zo všetkých sociálno-ekonomických prostredí jednoduchý prístup k materiálom.
- **Analýza vzdelávania** má veľký potenciál pre zlepšenie kvality výučby a učenia.

Podpora **holistického** prístupu **viacerých zainteresovaných strán**

V priebehu stretnutí pracovnej skupiny sa **holistický prístup viacerých zainteresovaných strán** stanovil ako kľúčový faktor pre rozvoj digitálneho vzdelávania. Dôležitá je **úzka spolupráca medzi všetkými zainteresovanými stranami** na úrovni inštitúcií, keďže vedúci pracovníci škôl, učitelia a študenti sa podieľajú na vytváraní digitálne spôsobilých inštitúcií. Má takisto veľký význam na štrukturálnej úrovni, keďže spolupráca medzi tvorcami politik, miestnymi a regionálnymi orgánmi, súkromným sektorom a mimovládnyimi organizáciami prináša výhody pre celú spoločnosť. Partnerstvá viacerých zainteresovaných strán majú potenciál byť veľmi úspešné, pretože rôzni partneri môžu priniesť vlastné zručnosti, skúsenosti a vedomosti, čo vytvára ekosystém partnerstiev.

Hlavné odkazy pre politiku

- Na inštitucionálnej úrovni je nevyhnutné využívať holistický a **celostný inštitucionálny prístup** k využívaniu digitálnych technológií a k rozvoju digitálnych zručností a kompetencií. Vedúci pracovníci škôl, učitelia a študenti potrebujú veľkú podporu a odhodlanie na to, aby každá inštitúcia mohla reagovať na digitálnu transformáciu a stala sa skutočne digitálnou zmysluplným spôsobom.
- Najlepšie postupy integrácie digitálnych zariadení do vzdelávania sú často výsledkom kombinácie prístupu **zhora nadol a zdola nahor**, do ktorých sa od počiatkovej fázy zapája celá komunita – školské orgány, učitelia, vedúci škôl, rodičia, študenti.
- Spolupráca medzi **formálnym a neformálnym** vzdelávaním je kľúčová a povzbudzovanie užších vzťahov prináša výhody obidvom stranám. Hranice medzi týmito dvomi druhmi vzdelávania sú nejasné. Jasným príkladom sú kurzy kódovania a výpočtového myslenia, ktoré sa často konajú na pomedzí formálnych a neformálnych organizácií, čím sa riešia potreby a záujmy študentov a žiakov v školách a v rámci mimoškolských aktivít.
- Doplnenie chýbajúcich digitálnych zručností a podpora digitálnych kompetencií je prínosom pre celú spoločnosť. To si vyžaduje **ekosystém partnerstiev** medzi

- formálnym a neformálnym vzdelávaním, vládami, priemyslom, občianskou spoločnosťou a skupinami miestnych komunití.
- **Spolupráca s priemyslom** zahŕňa príležitosti aj výzvy. V skutočnosti priemysel poskytuje materiály a obsah, ale postupy založené na podnikaní, napríklad propagácia značky, sa vo vzdelávaní neuplatňujú a nemali by sa prehliadať. Spolupracovať s priemyslom sa dá aj prostredníctvom mentorstva a odborných stáží.
  - Zapojenie všetkých zainteresovaných strán sa však stále javí ako **výzva** a je potrebné vynaložiť v tomto smere väčšie úsilie.

Význam vzdelávania učiteľov

V súvislosti s digitálnymi zručnosťami a kompetenciami bolo pre skupinu integrálnou témou **vzdelávanie učiteľov**. Učitelia sú kľúčovým spúšťačom pedagogickej zmeny a prirodzeným cieľom, na ktorý sa treba zamerať pri skúmaní výučby s technológiou. Učitelia potrebujú podporu a odbornú prípravu o príležitostiach a výzvach, ktoré prináša zmysluplné začlenenie digitálnych technológií do výučby a učenia. Vyžaduje sa odborná príprava pre učiteľov tak o digitálnej pedagogike, ako aj o špecifických digitálnych kompetenciách.

Hlavné odkazy pre politiku

- Učitelia by mali byť podporovaní pri rozvoji digitálnych kompetencií v **počítačom vzdelávaní a ďalšom profesijnom rozvoji**.
- **Digitálne nástroje a nové pedagogiky** musia byť neoddeliteľnou súčasťou vzdelávania učiteľov. Mali by sa rozširovať a podporovať inovačné postupy, pričom hromadné otvorené online kurzy, online vzdelávacie a zmiešané vzdelávacie modely sú dobrou príležitosťou na zabezpečenie ďalšieho profesijného rozvoja.
- Orgány a inštitúcie musia uprednostňovať **flexibilné prístupy** k odbornej príprave učiteľov, ktoré umožňujú reakcie prispôsobené kontextu a odboru, a nie riešenia, ktoré sú univerzálne.
- Napriek tomu, že väčšina učiteľov je otvorená vzdelávaniu a zdokonaľovaniu svojich zručností, zavádzanie odbornej prípravy zhora nadol sa môže stretnúť s odporom. To je dôvod, prečo sú **partnerské učenie, výmena osvedčených postupov a vytváranie sietí** účinnými nástrojmi na podporu ľahko dostupnej odbornej prípravy a zvyšovania úrovne zručností, ako aj na posilnenie postavenia učiteľov.

Ak sa chcete dozvedieť viac

Digitálne kompetencie pre pedagógov <https://ec.europa.eu/jrc/en/digcompedu>

Akčný plán digitálneho vzdelávania: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/?uri=COM:2018:22:FIN>

Pracovná skupina o podpore občianstva a spoločných hodnôt slobody, tolerancie a nediskriminácie

Cieľom tejto pracovnej skupiny je podporovať vzájomné učenie sa a uľahčovať výmenu osvedčených postupov, pokiaľ ide o štyri témy patriace do rámca Parížskej deklarácie:

1. posilnenie **kritického myslenia a mediálnej gramotnosti** s cieľom rozvinúť odolnosť proti všetkým formám diskriminácie a indoktrinácie;
2. zabezpečenie, aby deti a mladí ľudia získali **sociálne a občianske kompetencie**;
3. **podpora vzdelávania znevýhodnených detí** a mladých ľudí a boj proti diskriminácii;
4. **podpora medzikultúrneho dialógu prostredníctvom všetkých foriem vzdelávania.**

Pracovná skupina sa zaoberá týmito kľúčovými témami:

- posilnenie mediálnej gramotnosti a kritického myslenia na predchádzanie násilnej radikalizácii;
- politiky na podporu sociálnych a občianskych kompetencií;
- inkluzívne vzdelávanie ako najúčinnější prostriedok na prevenciu sociálneho vylúčenia v dnešnej rozmanitej spoločnosti;
- odstraňovanie a prevencia diskriminácie a segregácie vo vzdelávaní;
- medzikultúrny dialóg ako nástroj riešenia migrácie, utečencov a žiadateľov o azyl v kontexte vzdelávania.

Hlavné výstupy pracovnej skupiny sú:

- **online kompendium osvedčených postupov vo vzdelávaní a odbornej príprave** poskytuje tvorcom politik, odborníkom a iným zainteresovaným stranám v oblasti vzdelávania prehľad o inovačných, inšpiratívnych a úspešných postupoch z celej Európy v rámci tém Parížskej deklarácie;
- **prvky pre politický rámec** poskytujú konkrétne a funkčné odporúčania na podporu tvorcov politik a odborníkov v oblasti revízie systémov vzdelávania a odbornej prípravy s cieľom podporovať rovnosť a inkluzívnosť tým, že sa riešia potreby všetkých študentov, podporuje sa porozumenie a zodpovednosť za spoločné európske hodnoty a posilňuje sa nadobúdanie sociálnych a občianskych kompetencií. Prvky sú rozdelené do šiestich oblastí politik a ako prílohu obsahujú glosár.
- Výstupy tejto pracovnej skupiny boli podkladom pre **odporúčanie Rady o presadzovaní spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby**⁷. V tomto odporúčaní sa navrhujú spôsoby, akými vzdelávanie môže mladým ľuďom pomôcť pochopiť význam spoločných hodnôt stanovených v článku 2 Zmluvy o Európskej únii a rešpektovať ich. Jeho cieľom je podporovať kvalitné vzdelávanie pre všetkých žiakov a európsky rozmer vyučovania, vďaka

⁷ Odporúčanie Rady o presadzovaní spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby – COM (2018/C 195/01).

ktorému si deti uvedomia jednotu a sociálnu, kultúrnu a historickú rôznorodosť Únie a jej členských štátov.

Podrobnejšie informácie

Práca na inkluzívnom vzdelávaní

V posledných rokoch mnohé európske krajiny zaznamenali nárast nacionalizmu, populizmu a xenofóbie. V tejto súvislosti je rastúcou a komplexnou výzvou zabezpečiť, aby sa všetky deti a mladí ľudia stali zodpovednými, otvorenými a aktívnymi členmi rozmanitej spoločnosti. Za viac ako dva roky pracovná skupina identifikovala a zdieľala osvedčené postupy pre inkluzívnejšie vzdelávacie prostredie prostredníctvom skúmania týchto tém: Ako pripraviť učiteľov, aby sa stali sprostredkovateľmi otvorených a niekedy kontroverzných diskusií v triede? Ako zapojiť rodičov a angažovať občiansku spoločnosť, aby sme vytvorili celoškolský prístup? Ako zlepšiť mediálnu gramotnosť a kritické myslenie s cieľom bojovať proti dezinformáciám a podporiť porozumenie medzi kultúrami?

Hlavné odkazy pre politiku

- S cieľom **pomôcť študentom stať sa zodpovednými a aktívnymi občanmi** by vzdelávacie ciele a obsah mali zahŕňať dôraz na získavanie sociálnych, občianskych a medzikultúrnych kompetencií⁸, ako aj rozvoj porozumenia a vlastníctva spoločných európskych hodnôt.
- **Je potrebné podporovať rozvoj kľúčových kompetencií učiteľov** vrátane: uvedomenia si dôležitosti spoločných hodnôt a spôsobov ich prenosu, uplatňovania inkluzívnych pedagogických prístupov, rozoznávania stereotypov a diskriminácie a predchádzania týmto stereotypom, zvyšovania kultúrneho povedomia, riešenia kontroverzných otázok, vyučovania vyučovacieho jazyka ako cudzieho jazyka, využívania nových médií na podporu začlenenia, rozvoja sociálnych a občianskych kompetencií, účinnej integrácie nových migrantov/utečencov a podpory študentov so špeciálnymi vzdelávacími potrebami.
- Je nevyhnutné **rozvíjať kultúru inkluzívnosti v školách**, v rámci ktorej sa cení rozmanitosť, podporuje sa talent všetkých študentov a posilňuje sa pocit spolupatričnosti k školskej komunite na základe demokratických hodnôt a dôvery.
- **Vzdelávacie inštitúcie by sa mali stať neoddeliteľnou súčasťou miestnej komunity** a podporovať užšiu spoluprácu s občianskou spoločnosťou, mládežníckymi organizáciami, miestnymi orgánmi a podnikateľským sektorom. Vyžaduje si to jasnú stratégiu s vhodným vykonávacím mechanizmom vyvinutým na miestnej úrovni s osobitným dôrazom na zapojenie rodín zo všetkých komunít.
- **Mechanizmy financovania by mali zahŕňať mechanizmy kompenzácie a stimulovania na podporu rovnosti** a mali by odmeňovať pridanú pedagogickú hodnotu. Účinné využívanie finančných prostriedkov je rovnako dôležité ako úroveň financovania.

⁸ Ako sa uvádza v odporúčaní Rady o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie, ktoré je k dispozícii na: <https://ec.europa.eu/education/sites/education/files/recommendation-key-competences-lifelong-learning.pdf>.

Ak sa chcete dozvedieť viac

[Odporúčanie Rady o presadzovaní spoločných hodnôt, inkluzívneho vzdelávania a európskeho rozmeru výučby](#)